

מזיכרונותיו של פרדריק ריימס על תנועת הצופים היהודיים

תנועת הצופים היהודים, שנוסדה בשנת 1923, מילאה את התפקיד המסורתי של תנועת הצופים בעולם, בתוספת הקניית ערכים תרבותיים-יהודיים. בשלב זה של המלחמה היא עסקה גם, ואולי בעיקר, בסיוע סוציאלי ובהצלה. מאוחר יותר השתלבה התנועה גם במאבק המזוין נגד הנאצים, עם המיליציות הצרפתיות ששיתפו לפני כן פעולה עם הגרמנים. במחצית שנת 1942, עם גבור הסכנות, החליטו הגורמים היהודים שטיפלו בנו, ה- OSE וה- EIF, להקים מסגרות מחתרטיות מקבילות לגופים הרשמיים. ה- OSE הקימה את "רשת גארל" וקיבלה על עצמה לטפל בילדים הקטנים שמתחת לגיל ארבע עשרה; ה- EIF הקימה את "המחתרת השישית" ("Sixieme") והיתה אחראית לבני הנוער הבוגרים, בני ארבע עשרה עד עשרים. היינץ היה באותה עת בן אחת עשרה, ואני - בן ארבע עשרה. משום כך לא טופלנו בידי אותו ארגון, ודרכינו נפרדו.

החיים במואסאק התנהלו על פי קווי היסוד שגיבשה תנועת הצופים. תחזוקת המקום היתה מוטלת עלינו, וחוף מזה למדנו לשרוד בטבע - להקים מדורות, לבשל בתנאי שדה, לנווט ולהגיש עזרה ראשונה. כל זאת נעשה לא רק מסיבות אידיאולוגיות, אלא גם כדי להעסיק אותנו. בדיעבד יכולנו להפיק מכך תועלת רבה בהמשך גלגולינו, כשנאלצנו לחיות באמת בתנאי שדה. חולקנו לקבוצות קטנות שבהן שמונה-עשרה ילדים, ובראש כל קבוצה כזאת עמד נער בוגר יותר. הקבוצות היו מעין משפחות, שגרו ומילאו מטלות יחד. מכיוון שהיתה זאת תנועת הצופים היהודיים למדנו גם מעט יהדות, ונוסף לכך לימדו אותנו מלאכות שונות. אני התחלתי ללמוד מסגרות, ולאחר זמן קצר העדפתי חשמלאות.

מקור: מנחם מאיר ופרדריק ריימס, "האם העצים פורחים אצלכם?". יד ושם, ירושלים 2000, עמ' 128-129.